

Kelebekler

8 Martta, kızlarımızın büyüme serüvenlerinde yaşadıklarına daha yakından bakalım istedim. Bir çok feminist araştırmacı ve yazar, ergenlik çağına son derece güçlü ve kendilerine güvenli giren kızların, bu dönemden seslerini kaybederek çıktıklarını iddia ediyor. Yıllarca çok sayıda ergen kızla çalışmış bir klinik psikolog olan Mary Pipher'in 1994'te yayınlanmış Ophelia'yı Canlandırmak, Ergen Kızların Benliklerini Kurtarmak (Reviving Ophelia, Saving the Selves of Adolescent Girls) adlı kitabı, bu konuda okuduğum en etkileyici kitaplardan biri. Kitapta, Pipher'in psikoterapi uyguladığı çok sayıda örnek vaka üzerinden, içinde yaşadığımız kültürün kızlarımızı nasıl zehirlediği ve seslerini kaybetmelerine neden olduğunu anlatılıyor.

Yazar, kız çocukların ergenlik döneminde yaşadıkları dönüşümden söz ederken kendi hayatını anlatıyor. Ergenliğe girdiğinde kendine güveni yüksek, meraklı ve gürültücü bir kızmış. Akıllı olduğunun farkındaymış, kimseden korkmuyormuş ve önemli bir insan olacağını biliyormuş. Sonra değişmiş... Pipher, liseyi bitirdiğinde, utangaç, ölçülü, sağlıksız derecede kibar, kilosunu ve yüz hatları konusunda endişeli ve beğenilme arzusu içinde bir kız olduğunu anlatıyor. Yetişkinlik deneyiminin önemli bir bölümünün ise, ergenlik öncesi çift cinsiyetli kişiliğine yeniden kavuşma yolculuğu olduğunu söylüyor. Bu hikayenin bir çoğumuz a hiç de yabancı gelmediğini düşünüyorum.

Ergenlik dönemini en az hasarla atlatan güçlü kızların bazı ortak özellikleri var. Bu kızlar, ergenlik döneminde pek popüler değiller. Ya çok çekici değiller ya da çekici olmaya çalışmıyorlar. Bir tür yalıtılmışlık yaşıyorlar ve bu yalıtılmışlığın sağladığı kozada, içinde yaşadığımız kültürün zehirleyici etkilerinden korunarak güçlü bir benlik duygusu geliştiriyorlar. Ergenlik döneminin sonunda ise, kozalarından bağımsız, kendine yeterli ve güvenli bireyler olarak çıkıyorlar. Bu kızlar, ergenlik dönemi sonrasında, çoğu kez o dönemde popüler olan kızlardan çok daha bağımsız, başarılı ve mutlu oluyorlar. Kimi zaman spor, kitaplar, müzik ya da başka özel ilgi alanları yani kendi küçük hayatlarından daha büyük bir şeye ait olma duygusu ve tutkuları, kimi zaman aileleri bu kızların

alanları yani kozaları oluyor.

Peki kızlarına bu koruyucu ortamı sağlayabilen ailelerin özellikleri ne? Pipher'a göre bu aileler, çocuklarına hem güvenlik duygusu veriyorlar hem de önlerine uğruna mücadele etmelerini bekledikleri hedefler koyuyorlar. Bir yandan şefkat ve sevgi bir yandan da düzen ve uyulması gereken kurallar sunuyorlar. Bu ailelerde çocuklara aynı anda iki mesaj veriliyor: "Seni çok seviyorum", "Hedeflerine ulaşmanı bekliyorum." Çocuklar küçükken bu mesajlar genellikle kurallarla veriliyor, ama ergenlik dönemine geldiğinde kuralların yerini yol göstericilik ve iletişimin alması gerekiyor. Temelde bir sevgi bağının olmadığı durumlarda ise, hiç bir kural ya da yol göstericilik işe yaramıyor. Tabii, kimse sorunlardan muaf değil. Ailelerinden en doğru mesajları almış çocuklar da ciddi sorunlar yaşayabiliyorlar. Bu durumlarda önemli olan, anne babanın kriz anlarında soğukkanlılığını koruması ve çocuklarına başları derde girdiğinde onlara yardım edecek güçte oldukları duygusunu iletebilmeleri.

Böyle bir kültürde büyüyen bir çocuk olmak, çocuk yetiştirmekten bile daha zor olsa gerek. Neyse ki, kızlarımızın seslerini koruyarak, özgürce uçan kelebeklere dönüşmelerine yardımcı olmamız mümkün. Bu süreçte, kızlarımızla kurduğumuz sevgi ilişkisi, yaşadıkları ortamda oluşturduğumuz düzen ve yol göstericiliğimiz gerçekten çok değerli.

